

Zlatni presek

број 08 | година 10 | септембар 2022.

SCHOOL OF
DESIGN
ШКОЛА ЗА
ДИЗАЈН

Ново лице
школе

Укључи се!

Линије и
слова

Здраво, ја
сам...

Свет дизајна,
уметности,
архитектуре

Алумни
Школе за
дизајн

Посете,
путописи

Свет културе

ЗЛАТНИ ПРЕСЕК

Школа за дизајн, Београд

ISSN 2334-7910

9 772334 791008

ISSN 2334-7910

ШКОЛА ЗА ДИЗАЈН SCHOOL OF DESIGN

А Г Р Т М

Крупањска бр. 3, 11000 Београд,
www.dizajnerska.edu.rs, didizajn@eunet.rs

Уводна реч

Драги наши читаоци,

Пред вама је наш 8. број часописа у коме вас упознајемо са значајним догађајима из живота школе. Објављујемо ученичке радове различитих тематских области, афирмишемо интересовања ученика, њихову креативност и оригиналност.

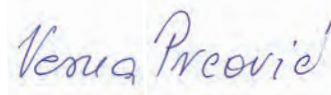
У току школске године наставници и ученици реализују велики број радионица, посета, учествују на конкурсима, такмичењима, међународним пројектима.

Представљање рада школе подстицајно је за мотивацију ученика, радну атмосферу, као и за промовисање саме школе.

Верујемо да ћете радо читати часопис.

Очекујемо да нам се јавите с новим идејама!

Весна Прцовић, директор Школе за дизајн

A handwritten signature in blue ink that reads "Vesna Preovic". The signature is written in a cursive, flowing style.

Издавач:
Школа за дизајн

Идејни креатор:
Весна Прцовић, директор Школе за дизајн

Уредник:
Кристина Кнежевић

Уређивачки одбор:
Сандра Милошевић Јаковљевић, наставник
Тамара Долги, психолог
Ивана Поповић, наставник
Данијела Ђушић, наставник
Горан Рецепи, наставник
Ранка Хрваћанин, наставник
Љиљана Гранић Палфи, наставник
Марко Мрдовић ШЛТ
Анђела Самарџић ШЛТ
Марко Михајлов ШЛТ
Андреа Давидовић Марото ШЛТ
Маша Микић ПА
Катарина Киш ПА
Ирина Росић ИЛТ
Марко Добранић IVA
Татјана Катић IVГ
Александра Стојановић IVA
Лена Трифуновић IVГ
Теодора Бабовић IVA
Мила Матић IVГ
Нада Андреа Мојсић IVA
Мина Симендић IVГ
Марија Блечић IT
Јана Стошић ШЛГ
Дејана Хинић ШЛГ
Урош Дамњановић IVТ

Назив часописа:
Златни пресек

Илустрације за насловну страну:
Ања Миљковић П, комбинована техника

Графичко обликовање:
Тијана Динић

Издања часописа доступна су на сајту Школе за дизајн: <http://www.skolazadizajn.com/>

Адреса: Редакција „Златни пресек“
Крупанска 3, Београд
Телефон: 011 2665130
E-mail: biblioteka@dizajnerska.edu.rs

Реч редакције

Редакција часописа „Златни пресек“ настојала је да пренесе део школског амбијента у часопис, а часописом да привуче читаоце. Радећи на материјалу, ученици су уронили у истраживачки рад дубоко, што се препознаје према илустрацијама, фотографијама и самим текстовима. Искуство стечено кроз истраживачки рад засигурно је проширило опсег њихових интересовања.

Оптимистични смо када сагледамо рад ученика на одабраним темама и приказ резултата. Појединци су се определили да се изразе полазећи од простог ка сложеном, други пак од општег ка специфичном, а има и оних који су свој уметнички израз започели од познатог и усмеравали се ка непознатом, те су на том путу поставили иновативни.

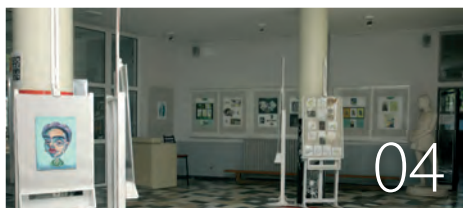
Наставници и стручни сарадници су охрабривали ученике при сваком изазову и помагали им да кроз учење и истраживање стасају у креативне, продуктивне и надасве савесне људе.

Уколико имате стваралачког потенцијала и уочавате финоћу у симбиози естетике и науке, придружите се нашем тиму!

Текстуалне прилоге слати у електронском облику (користити програм Microsoft Office Word). Користити фонт Times New Roman, у хирличној писму. Величина слова треба да буде 12 pt, у прореду 1.5. Користити формат странице А4. Користити Serbian (Serbian Cyrillic) тастатуру, односно употребљавати све словне знакове које употребљавамо у српском језику (нпр. ш, ђ, ч, ћ, ж). Не користити дељење речи на слоге на крају реда. Користити знаке навода карактеристичне за српски језик, тако што ћете за језик документа користити Serbian опцију, што можете подесити у доњем левом углу (u Word-u).

Слике треба да буду у резолуцији од 300 dpi, у TIF формату, у CMYK-у, величине до 20 MB.

Ново лице школе

Укључи се!

Здраво, ја сам...

Свет дизајна,
уметности,
архитектуре

Алумни
Школе за дизајн

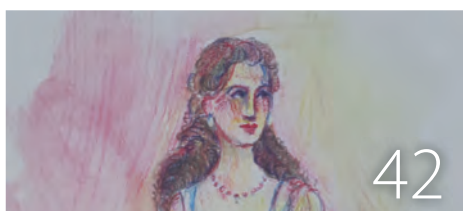
Линије и слова

Посете,
путописи

Свет
културе

Садржај:

01 Уводна реч

02 Реч уреднице

Ново лице школе

04 Ново лице школе у доба короне

Укључи се!

05 Посета Конаку кнегиње Љубице

06 Трагом материјала

08 Извештај о изложби у Пароброду

10 Извештај о реализацији 5. Републичког такмичења
из области класичних ликовних медија: цртеж
2021/2022. школска година

12 ТРАГОВИ СЕЋАЊА

Здраво, ја сам...

15 Свечана додела диплома матурантима

16 Ањина и Дубравкова награда

Свет дизајна, уметности, архитектуре

17 Уметност и психологија

20 Конак кнегиње Љубице

22 Велики српски 19. век, Ренесанса српске културе

26 Поглед на свет кроз сочива импресионизма

27 Монограм

Алумни Школе за дизајн

28 Нина и Татјана

Линије и слова

31 Моделовање и вајање

34 Теорија форме

Посете, путописи

37 Бочице са сликама од разнобојног песка

Свет културе

38 „Фантом из опере“

Значај костима у позоришним представама

Ново лице школе у доба короне

Дани у школи пре ванредног стања и комбинованог модела наставе били су испуњени шалама у вези са короном (корона тајм!). Нисмо ни слутили да ће корона у великој мери утицати на квалитет живота. Након безазлених дана ко би рекао да ћемо по другачијим „моделима“ завршити први, други, па и трећи разред средње школе...

Било је дана када се школа готово уселила у наше куће (бар више нисмо морали да се гурамо у аутобусима), професори на вајберу, гугл-класруму и дискорду, а сви смо усавршили вештине у Word-у, имејлу и Power Point-у. Мисли су нам биле заузете јер смо заронили у ренесансу, барок, романтизам и импресионизам у музици, књижевности и сликарству, прошетали античком Грчком, Римом, Дантеовим паклом и завирили у Дон Кихотове авантуре, док смо у исто време интензивно радили и на нашем енглеском, постављали мртву природу и цртали. Све у свему, били смо прилично креативни!

Шалу на страну, открили смо у младим годинама колико је крхак људски живот и колико се наши животи могу брзо променити под неком претњом. Колико нам је битна наша нормала и све оно што је

свакодневно чини, колико нам је у ствари важно да се виђамо са другима ван својих кућа. Мени је нова рутина помогла да будем свеснија себе и свог живота на дубљи начин. Створио се један нови простор у коме сам почела да истражујем нове ствари и нова интересовања у музици, књижевности и филмовима, али и да се повежем са својом креативношћу на нов начин и откријем нов хоби.

Пријатељи из средње школе су ми недостајали у оним данима када нисмо заједно слушали наставу или када нисмо ишли у школу, но ова раздвојеност нас је можда и зближила. Редовном начину школовања радовали смо се неизмерно, премда смо увек били у зебњи да ће се епидемиолошка ситуација погоршати, а самим тим и начин похађања наставе. Иако је неизвесно како ће ова ситуација у ближој будућности наставити да се развија, надамо се и верујемо да ће све ово проћи и да ћемо чим пре наставити да учимо и идемо у школу онако како је то било не тако давно, свега пре пар година.

Андреа Давидовић Marotto IIIJT
Фотографије: Ранка Хрваћанин

Посета Конаку кнегиње Љубице

Једног лепог пролећног дана ученици Школе за дизајн су посетили Конак кнегиње Љубице, који се налази у улици Кнеза Симе Марковића 8. Екстеријер конака изгледа јако једноставно, али ентеријер чини овај конак историјским богатством Србије.

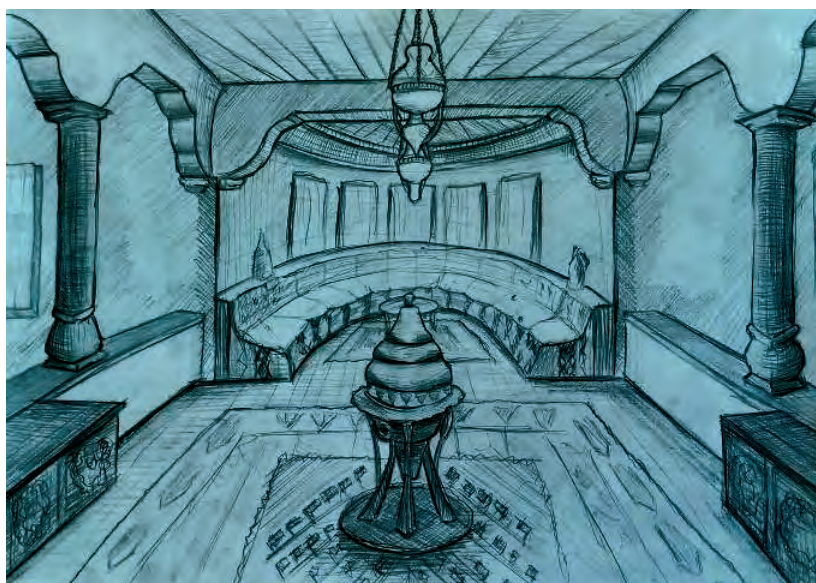
Конак је замишљен као резиденција кнеза Милоша и његове породице. Међутим због његовог положаја и близине Турака, кнез Милош је ретко проводио време у овој згради. Самим тим оставља жену Љубицу, са њиховим синовима Миланом и Михаилом, да пребивају у конаку.

Ово здање посетиоцима пружа јасну слику о архитектури 19. века у Србији. Колекција намештаја, слика и декорација даје додатан увид у живот тог периода, као и подељености српског народа између Турака и Аустроугара.

Провели смо неко време у Конаку и дуго разговарали. Било је очигледно да је утисак свих присутних веома позитиван и да ће се овог искуства присећати радо. Жеља да се истражује културна историја нашег народа постала је још снажнија, те ће засигурно свако од нас посећивати и друге споменике културе.

Текст: Марко Михајлов IIIГ

Илустрације: *Наполеон III стил*, Јана Кесер IIIИД
Конак кнегиње Љубице, Јана Стојановић IIIИД
Савремени оријентални стил, Ксенија Петрановић IIIИД
 Фотографије: Анђела Станисављевић

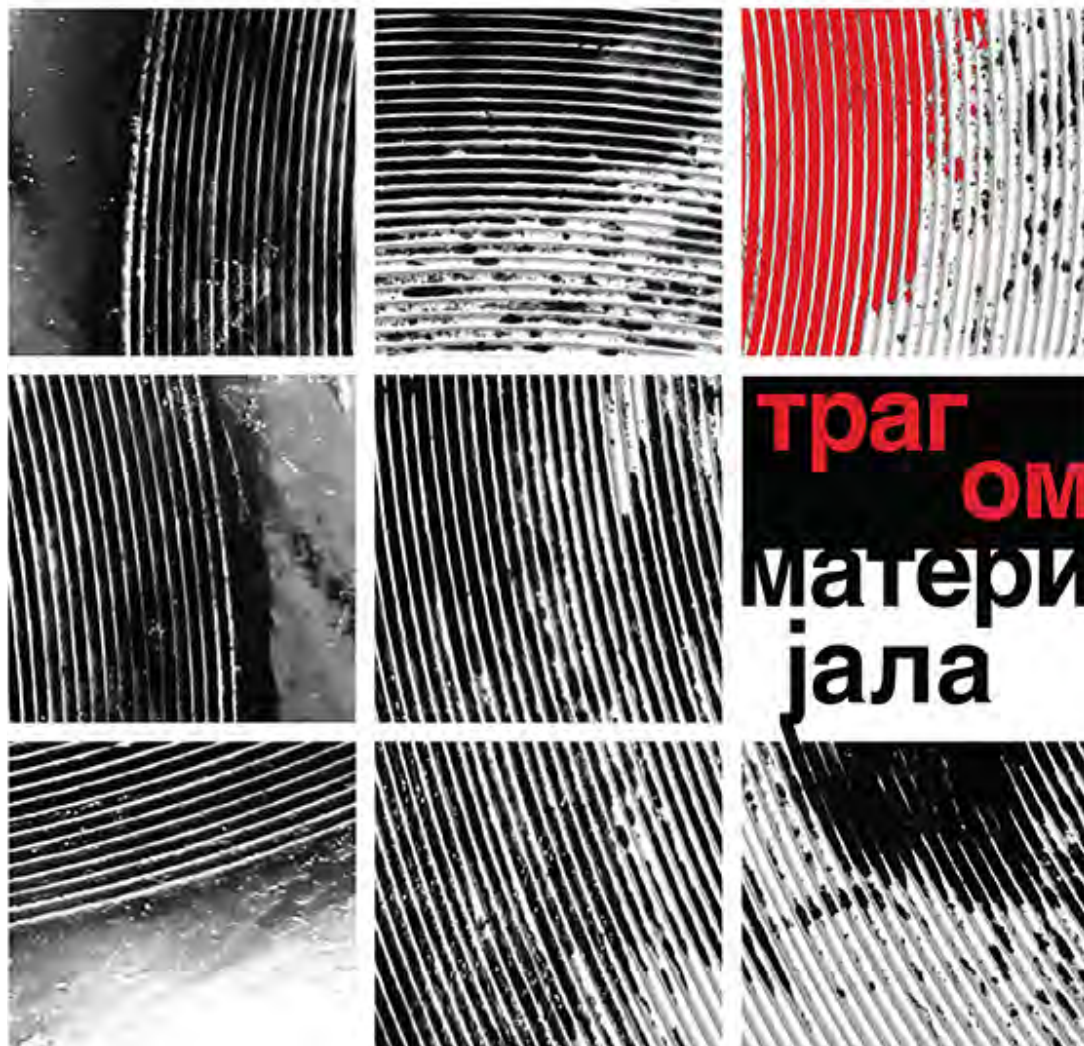

Трагом материјала

Годишња изложба радова на предмту и секцији Фотографије „Трагом материјала“ била је доступна посетиоцима од 14. до 30. априла 2022. године у Студентском културном центру Београд.

Т. С.

Фотографије: Ранка Хрваћанин

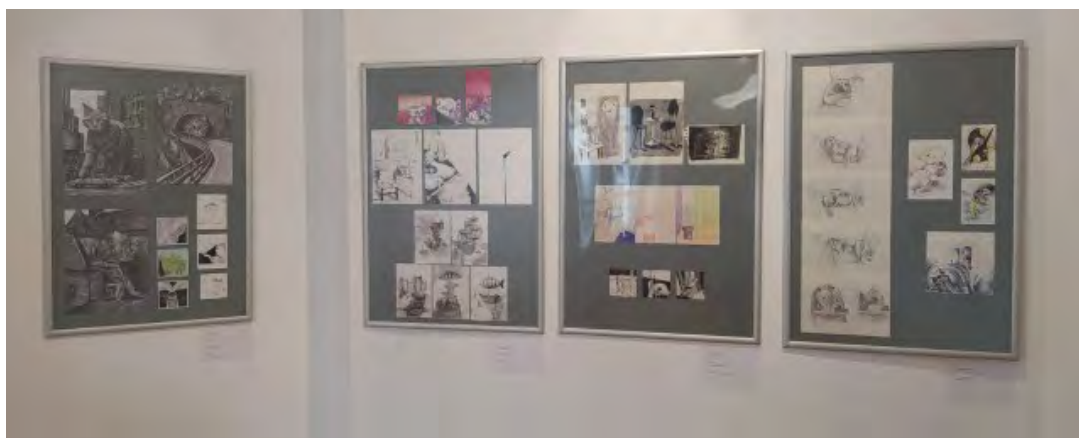
Извештај о изложби у Пароброду

Поводом петог републичког такмичења из класичних ликовних медија за ученике средњих уметничких школа, у Установи културе „Пароброд“, одржана је изложба изабраних радова ученика средњих уметничких школа, који су својим радовима одговорили на овогодишњу задату тему под називом „Ту сам“. Организатор такмичења била је Школа за дизајн у Београду. Изложба је отворна 12. априла и трајала је до 26. априла 2022. године. Посетиоци су имали прилику да виде радове сјајних младих уметника (учествовало је преко осамдесет ученика), међу којима је њих десет награђено. Отварању изложбе присуствовали су директорка Школе за дизајн у Београду Весна Прцовић, која је уводним говором поздравила посетиоце, професори стручних предмета, као и ученици који су учествовали на такмичењу. Добра организација и лепа атмосфера ће сигурно подстаћи ученике средњих уметничких школа да и наредних година учествују на републичком такмичењу!

Анђела Самарцић ПЛТ

(фотографије претходно објављене на сајту Школе за дизајн)

Извештај о реализацији 5. Републичког такмичења из области класичних ликовних медија: цртеж 2021/2022. школска година

Календаром такмичења, одобреним од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја, Школа за дизајн из Београда је школске 2021/2022. године организовала 5. Републичко такмичење из области класичних ликовних медија: цртеж, за ученике уметничких школа. Тема конкурса је била „Ту сам“, а ученици су били позвани да конкуришу са 3 до 5 цртежа малог формата, јединствене целине. После одржаних такмичења на школском нивоу, организатор (Школа за дизајн) је објавио конкурс за Републичко такмичење. Распис конкурса је трајао од 1. до 14. марта. На конкурс су пристигли радови 157 ученика из 13 школа: Уметничка школа Ниш, Уметничка школа,

Ужице, Техничка школа Дрво арт, Београд, Школа за текстил и дизајн, Лесковац, Школа за дизајн, Београд, Школа за дизајн текстила и коже, Нови Пазар, Школа за дизајн Богдан Шупут, Нови Сад, Школа примењених уметности, Шабац, Политехничка школа,

Суботица, Машинско саобраћајна школа, Чачак, Гимназија Бољаи, Сента, Политехничка школа Крушевац и Уметничка школа Краљево.

У Школи за дизајн је одржано жирирање пристиглих радова 25. марта. Радови су оцењивани у две категорије: први/други разред и трећи/четврти разред.

Комисија је радила у саставу: Владимир Милановић (Факултет ликовних уметности у Београду, др.ум, редовни професор), Невенка Стојсављевић (Виша школа за примењену и ликовну уметност у Београду, маг.ум, редовни професор у пензији) и Милена Путник (Шумарски факултет, др.ум, ванредни професор), са чланом – посматрачем из Министарства просвете, науке и технолошког развоја, Маријом Крнетом, руководиоцем Сектора за средње образовање и васпитање и образовање одраслих.

Свих 157 ученика је испунило услове конкурса.

Чланови жирија су сваку мапу (серију) радова оцењивали у распону од 1 до 20 бодова, па је максимални могући број бодова износио 60. Најбоље пласирани радови, оцењени са више од 40 бодова, селектовани су за излагање. За излагање су одабрани радови 82 учесника. Изложба одабраних радова ће бити организована у УК Пароброд у априлу.

Категорија први/други разред:

1. место – Река Шиге (2. разред, Гимназија са домом ученика за талентоване ученике „Бољаи“, Сента)

2. место – Миа Атанацков (2. разред, Техничка школа Дрво арт, Београд) 3. место – Бојана Поповић (2. разред, Машинско-саобраћајна школа, Чачак) 3. место – Ања Миљковић (1. разред, Школа за дизајн, Београд)

Похвала: Емеше Кудлик (2. разред, Гимназија са домом ученика за талентоване ученике „Бољаи“, Сента)

Категорија трећи/четврти разред:

1. место – Регина Франк (3. разред, Гимназија са домом ученика за талентоване ученике „Бољаи“, Сента)

2. место – Милица Мијачић (4. разред, Уметничка школа Ниш)

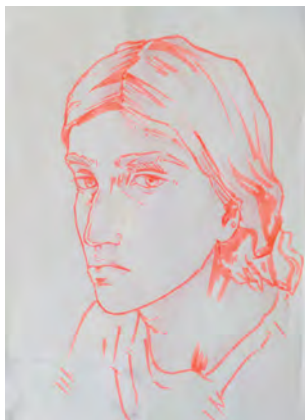
3. место – Анастасија Гајин (3. разред, Гимназија са домом ученика за талентоване ученике „Бољаи“, Сента)

3. место – Јана Стошић (3. разред, Школа за дизајн, Београд)

Похвала: Кристина Гирева (4. разред, Школа за дизајн „Богдан Шупут“, Нови Сад) и Андреј Павловић (3. разред, Уметничка школа у Краљеву)

Организациони тим Школе за дизајн

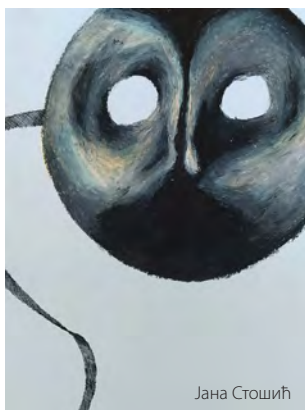
(текст претходно објављен на сајту Школе за дизајн)

Коста Аралица,

Нађа Мићић

Јана Стошић

Укључи се!

Zlatni
presek

ТРАГОВИ СЕЋАЊА

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Ишчекивање и узбуђеност око почетка „Траме“ пројекта није могла да се сакрије код ученика а ни код професора. Пројекат „Tracce Di Memoria“ (Trame), Трагови сећања, је Мултинационални пројекат који тежи да промовише културно наслеђе на друштвеном и научном нивоу. Финансиран је у оквиру Еразмуса+, програма Европске Уније за едукацију, обуку и спорт. У јутарњим часовима 18. марта 2022. године, ученици Школе за дизајн и њихови другари из Турске упутили су се у Виминацијум, спремни за нова познанства, активно учење и тимски рад. Виминацијум је археолошко налазиште у близини старог Костолца, тачније 12 км од Пожаревца. Римски војни логор и град настао је у првом и трајао до почетка седмог века. Био је један од најзначајнијих легијских логора на Дунаву, а неко време и главни град римске провинције Горње Мезије.¹

Након кратког путовања закорачили смо на тло римског наслеђа. Пажљиво смо посматрали сваки детаљ овог амбијента и дивили се. Прича о некадашњем сјају овог војног града као да се обистинила и град се поново дигао на ноге, али овог пута на мало модернији начин. Замишљамо улице, тргове, купатила, хиподром и позоришта. Испред нас бунгалови који одишу црвеном бојом, украшени дрветом и каменом, док их окружује зеленило и калдрма. Сваки носи назив легије, њеног цара и симбол животиње. Нешто касније придружили су нам се другари из Мађарске, које смо дочекали топлим аплаузом. Када су се сви сместили у собе и слегли прве утиске, уследио је вечерњи састанак. Помало уплашени и са нервозним осмехом, започели смо игру која ће нас насумично поделити у групе. Професорка је позвала по неколико ученика из Турске, Мађарске и Србије да јој се придруже. У руци је држала плаве пертле тако да по један крај може узети сваки ученик. Пуштала је једну по једну пертлу. Сваки учесник је са својим паром смо извлачио бројеве који су означавали број групе којој се треба придружити. Било је седам група, исто толико и столова.

Употребивши своје знање енглеског језика, започели смо комуникацију са новим другарима. Наш први задатак је био да осмислимо име групе, одаберемо капитена и изађемо испред свих, представимо се и кажемо занимљивост о себи. Наставили смо дружење и након вечере. У току те седмице сваког дана после свих радионица писали

¹ <https://sr.m.wikipedia.org/sr-ec/%D0%92%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%98%D1%83%D0%BC>

смо дневнике које смо прослеђивали професорима мејлом. На тај начин бисмо забележили све драге моменте и дешавања тог дана. Нисмо знали шта нам сутра скрива и какве ћемо нове авантуре искусити.

Званично смо кренули са упознавањем легијског логора уз помоћ водича Милоша. На самом локалитету видели смо палеохришћанску меморију, северну капију војног логора, римске терме, маузолеј у којем је највероватније сахрањен римски император Хостилијан, скелет мамута, занатски центар и амфитеатар. Прву радионицу започели смо са новостеченим знањем и много идеја, које смо с нестрпљењем желели да пренесемо на папир и разрадимо. Схватили смо колико је тимски рад битан. Убрзо смо се поделили и свако је имао задужење.

На основу друштвене игре „Не љути се човече“ требало је да осмислимо таблу и ликове које ће чинити игру „Never ending journey“ или „Путовање без краја“. Свака група је презентovala идеје и гласањем смо одлучили која идеја ће нас водити. У предстојећем раду оформљене су три групе. Једна је била задужена за дизајн ликова, израду фигурица и коцкице, друга за дизајн табле, додатних поља и картица, а трећа група је радила на мозаику за који је предвиђена амбалажа кутије а када буде изливен красиће зид просторије у којој је и рађен. Радионице су биле преподне и поподе, између незаборавне паузе и слатке окрепљујуће ужине. Активно бисмо је искористили играњем одбојке, шетњом око комплекса, слушањем музике и певањем. Како смо вредно радили и посветили се максимално циљу, сваким даном напредак је био уочљивији. Да би друштвена игрица била још квалитетнија и маштовитија, имали смо различита предавања и обогатили је знањем из историје, историје уметности, географије и других области. Археолог Амран Кхалифа из Либије нам је одржао важну лекцију о античким и модерним миграцијама. Заиста смо доста поучног научили и одушевили се причом овог човека. Сваке вечери, и даље пуни енергије, имали смо бројне активности. Направили смо мини дискотеку, па смо зато имали пар журки. Поред тога било је организовано и вече за караоке, када су и професори певали са нама. Турска, мађарска и српска музика углас, спорадично: песма по песма. Памтомима, глуви телефони, стреличарство, гледање индијског филма без превода, али и вече посвећено приказивању култура из којих потичемо, те смо

играли народно коло. Измеђu осталог, размењивали смо језике, поздрављали смо једни друге користећи четири језика. То су чари размене ученика.

На Светски дан шума, дрвећа и садње, 21. марта, засадили смо „Дрвеће пријатељства“ да расту и сачувају нашу љубав и запечате сећање на ово невероватно искуство. Уз речи наших професора: „Када се вратите за десет година, чекаће вас много веће и снажније, као што ћете ви порастати у људе и никада вас неће заборавити, зато ни ви немојте њега“. У познијим сатима истог дана упознали смо и женског костура коме смо дали име Ленка и слушали занимљиве приче из археолошког живота. У посету нам је дошла и Франческа Болдригини, менаџер пројекта из Италије. Екипа није била на броју. Ученици из Италије нису били у могућности да присуствују првом делу пројекта због ситуације са епидемијом, па су радили онлајн и осмисли мелодију за „Траме химну“, коју смо наредног јутра и слушали. Ogлашавање трубе и пролазак витеза позвао нас је све да изађемо на главни трг. Витез је био у пуној опреми, са све штитом и мачем. Спремни, чекали смо императора да одржи говор младим легијаторима и легијаторкама пре свакодневне рутине, која подразумева подизање застава, а потом и слушање химне. Аплаузом смо се захвалили и поздравили другаре из Италије.

Најлепше и најспонтаније фотографије направили су другари из Мађарске који су понели фотоапарате. Последње вечери поставили смо изложбу досадашњег рада, причали са гостима и уручени су нам сертификати. Ујутру, тужни, напустили смо Виминацијум и упутили се ка Београду. Уследила је посета Школи за дизајн и Калемегдану, где смо се поздравили са другарима. Радовали смо се новом сусрету, који нас је чекао већ за недељу дана. Веома смо захвални на овом непроцењивом искуству. Отворили смо многе видике и уживали у сваком тренутку Траме пројекта.

Овог пута корачали смо улицама војног упоришта, римским градом који је покошен кугом и најездом Хуна и никада више није обновљен, а данас град мртвих налази се расут под обрадивим површинама. Место где су се сусретале културе Истока и Запада и готово да није било римског императора који није прошао кроз Виминацијум. Многи од тих путеви су имали почетак у Риму, па зато „Сви путеви воде Рим“. А наш пут преко Виминацијума и Sorianæ (Печуј, Мађарска) управо воде у Рим. Addio до неког новог дружења!

Текст и фотографије: Маша Микић IIIA

Свечана додела диплома матурантима

Свечана додела диплома матурантима одвила се 17. 6.2022. године у 18 часова, у дворишту Школе за дизајн на Дедињу.

Свечаност је отворила млада флаутисткиња Јана Милошевић (1ИД) петоминутним музичким програмом.

Водитељка програма била је Јована Врцељ (3Т). Награда за ђака генерације додељена је Мини Симендић (4Г). Наша директора Весна Прцовић је доделила награде најбољим ученицима на образовним профилима и ученицима који су урадили најбоље матурске радове. Тако је Јана Милошевић награђена за своје музичко умеће и наступање на школским свечаностима током 2021/2022. године.

Дубравкова награда, коју је доделила кћерка професора Дубравка, додељена је Вањи Мирковић (2ЛТ).

Директорка је затим отворила изложбу и позвала све присутне да погледају изложене матурске радове.

Атмосфера је била жива, сви су разгледали са осмесима на лицима.

Погледајте списак награђених ученика: Најбољи ученици на образовним профилима:

Дизајн амбалаже – Еми Демири

Дизајн графике – Мини Симендић

Дизајн ентеријера и индустријских производа – Анастасији Вучинић

Дизајн текстила – Леи Глишевић

Ликовни техничар – Иви Илић

Најбољи матурски радови по образовним профилима:

Дизајн амбалаже – Милици Велић

Дизајн графике – Мини Симендић

Дизајн ентеријера и индустријских производа – Ани Николић

Дизајн текстила – Нађи Винђилов

Ликовни техничар – Наталији

Величковић

Свим нашим матурантима желимо сву срећу и успех у наставку школовања!

Текст: Катарина Киш ПА

Фотографије: Ранка Хрваћанин

Ањина и Дубравкова награда

Поводом Дана Школе за дизајн, 11. маја 2022. године, у 12 часова у холу школе одржана је додела Ањине и Дубравкове награде и том приликом је отворена изложба.

Ањина награда установљена је у знак сећања на талентовану ученицу Школе за дизајн Ању Веру Чолић. Додељује се најталентованијем ученику у области ликовног стваралаштва и дизајна. Ове године конкурисало је пет ученика. Комисија је једногласно одлучила да награду додели Јовани Рувидић, ученици четвртог разред Образовног профила техничар дизајна графике. Похваљена је и Марија Марковић, ученица четвртог разреда Образовног профила ликовни техничар. Представиле су се изузетно квалитетним радовима из школског програма. Награде је уручила директора, а потом се ученицима обратила Весна Цолић Дамњановић, сестра Ање Вере Чолић, упутивши дирљиве речи захвалности.

Награда „Дубравко Милановић“ за најбољу скулптуру додељује се од 2013. године, у част незаборављеног наставника вајања Дубравка Миленковића. Пристигло је 10 радова ове године. Награду за најбољу скулптуру школске 2021/22. године добила је Вања Мирковић, ученица другог разреда Образовног профила ликовни техничар. Свим похваљеним и награђеним ученицима од срца честитамо и желимо пуно среће и успеха у даљем раду!

Текст: Маша Микић ПА
Фотографије: Ранка Хрваћанин

Уметност и психологија

ШТА ЈЕ ТО НОРМАЛНОСТ?

Марко Дорбранић, ученик Образовног профила техничар дизајна амбалаже, о теми ликовног рада „Шта је то нормалност?“ каже следеће:

„На левој страни илустрације видите адолесцента који негује правилан и реалан однос према себи и свету који га окружује. Као такав, он је особа која може да искаже емпатију, толерантност и има реална очекивања од других. Пример спортисте, који поштује себе и има способност да развије блиске и емоционално стабилне везе, показује се најпodesнијим за овај случај. Силуетама су приказани његови пријатељи. Боје силуета су различите јер је свака личност јединствени склоп физичких и психичких карактеристика.

Десно на илустрацији можемо видети особу која има поремећај у понашању, злоупотребљава наркотике и алкохол, особу склону самоповређивању, те због свега тога нема пријатеље, као ни развијену способност да створи емоционално стабилну везу. Позадина око ње оличава тешку ситуацију, а њена фризура, тетоважа, минђуша на увету, дезоријентисан поглед, као и цео њен имиџ указују на адолесцентну кризу, која може адолесцента одвести још у тежи и озбиљнији проблем.

Спојене руке представљају границу која указује на велику непоударност међу представљеним личностима (иако су вршњаци), али и прилику коју адолесцентна криза носи са собом, а то је шанса за променом, како позитивном, тако и негативном.“

Аутор текста и илустратор: Марко Добранић IVA

Превладавање стресних ситуација, Нада Андреа Мојсић, IVA

Личности, Маја Ђорђевић, IVA

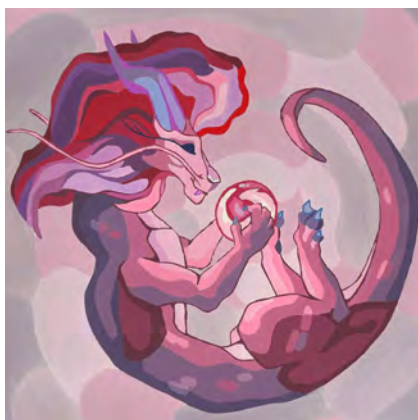
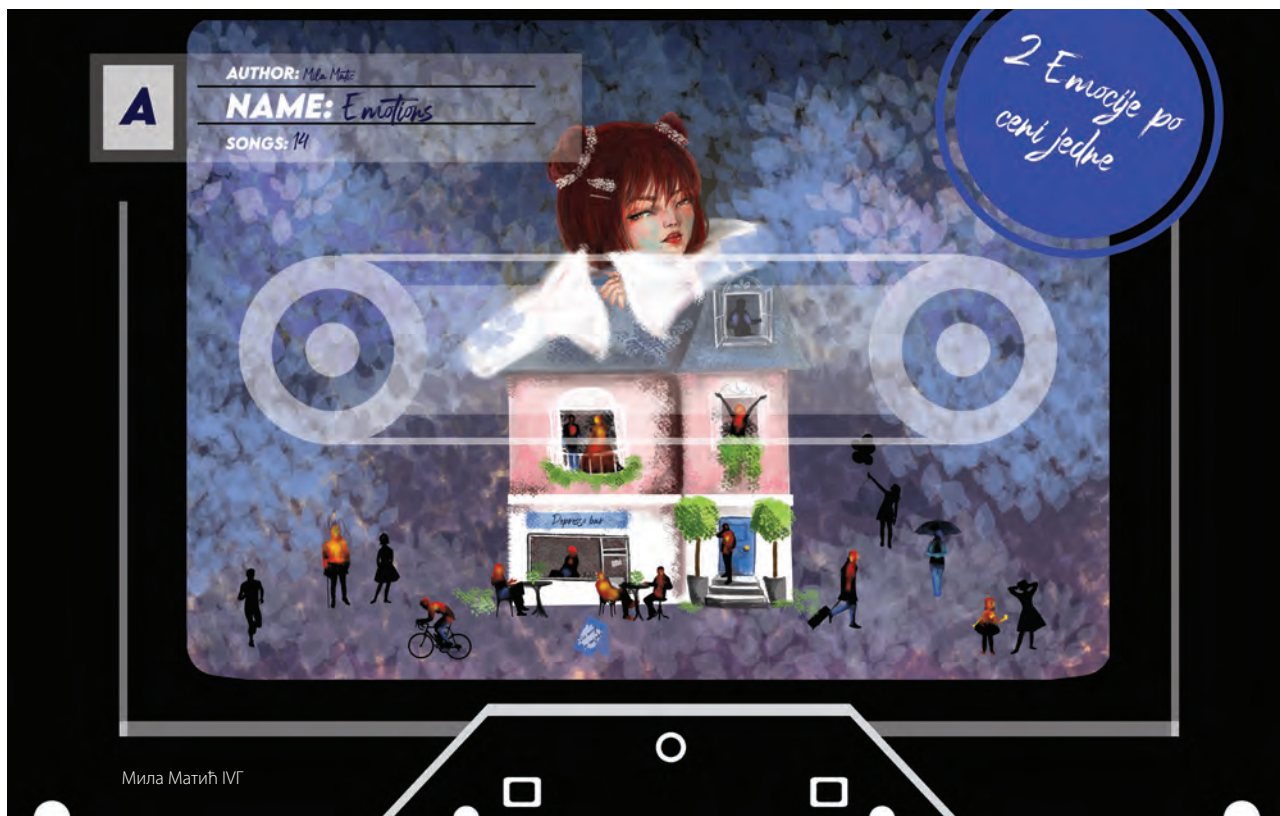

ЕМОЦИЈЕ И МОТИВАЦИЈА

„Како свака животна ситуација представља изазов усмерен према човеку, и пред њега поставља проблем који треба да реши, питање о смислу живота се може окренути: не пита човек за смисао живота, већ живот њему поставља питања на која он треба да одговори. Животу може одговорити једино ако одговара за свој живот тако што ће бити одговоран“

Виктор Франкл,
„Зашто се нисте убили“

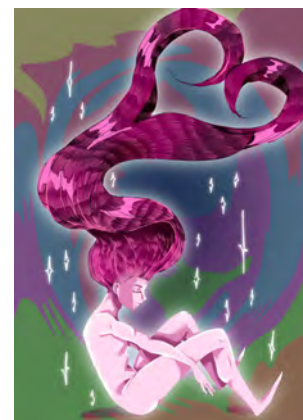

ЕМОЦИЈЕ

„Људска душа је пространа као васиона; па, као што је у њој све присутно: материја која се раствара у енергију, енергија која се згушњава у материју, светлост која почиње да тамни, а тама да светли, „црне рупе“ и рађање нових звезда – тако је и у психичком (психолошком) животу човека.

Владета Јеротић,
„120 питања и одговора“

Конак кнегиње Љубице

На Косанчићевом венцу, у старом језгру Београда, налази се Конак кнегиње Љубице. Грађен је као репрезентативни двор српске владарске династије Обреновић, у периоду од 1829. до 1831, за време прве владавине Кнеза Милоша Обреновића, првог владара обновљене Србије. Кнез Милош није дуго боравио у новоизграђеној резиденцији у центру тадашње београдске вароши због присуства Турака на оближњој Тврђави. За своје потребе кнез Милош је изградио конак на периферији, изван града у Топчидеру, па је конак и понео назив „Конак кнеза Милоша.“ Тако да је здање изнад Савске обале постала приватна резиденција кнегиње Љубице, у коме је живела са децом. Своју примарну намену, због које је и изграђен, конак је остварио током прве владавине кнеза Михаила (1839–1842). Након збацивања Обреновића са власти и протеривања из Србије, конак је имао различите намене и то у главном за потребе различитих државних институција.

Седамдесетих година 20. века одлучено је да објекат због својих културно-историјских и уметничких вредности добије потпуно нову намену и постане музеј. Године 1980. зграда је ушла у састав Музеја града Београда. У Конаку је постављена стална изложба под називом „Ентеријери београдских грађанских кућа 19. века“. А подрум Конака представља изузетну амбијенталну целину; Сала под сводовима у којој се одржавају различите изложбе.

Према целовитом архитектонском склопу здање представља типичну грађевину оријентално-балканског стила (који је формиран током дугогодишње турске окупације овог подручја), са елементима неокласицизма, који су видљиви на фасади. Ова двоспратна, раскошна грађевина са осматрачницом на врху (намењена стражарима због што боље безбедности породице) указује на то да припада високом грађанском слоју (породици Обреновић у овом случају). Конак има два *доксата (нека врста затвореног балкона, карактеристичан за исламску стамбену архитектуру), са предње са погледом ка улици и задње стране са које се протезао поглед на Саву. Главни улаз се налазио позади, улаз из задњег, унутрашњег дворишта. Приземље и спрат су зидани у опеци и бондруку. Четвороводни кров је прекривен ћерамидом изнад којег се издиже осмострано *кубе (осматрачница).

Унутрашњост Конака одликује преплитање различитих утицаја и стилова. Од оријенталног (турског), уз присуство турског барока на комадима одређеног намештаја, до салона у европском стилу. Као што су стилови средње (бидермајер) и западне Европе (необарок, неорококо, Наполеон III...). Смењивање различитих стилова било је карактеристично за Београд 19. века.

Средишњи хол, око којег су распоређене остале одаје, подразумева традиционални оријентални просторни концепт становања. Централно, истакнуто место заузима *диванхана која је смештена у унутрашњости доксата. То је нека врста дневне собе, собе за разговор која је служила за пријеме и свакодневне друштвене активности, уз испијање кафе и пушење дувана. У конаку је смештено и турско купатило, тј. *хамам, приватно купатило у овом случају, што је у оно време била посебна привилегија богатих.

Конак поседује богату збирку уметничких слика на којима су у главном представљени припадници породице Обреновић. Разликујемо интимне (код којих се истиче емотивни израз) и репрезентативне портрете (на којима је у првом плану представљен положај и значај портретисане особе). Посебно занимљив део јесте просторија у којој су изложене слике портретисане деце за коју се и претпоставља да је служила као дечија соба. Деца су у главном представљена са неким животињама у руци, голубом на пример што указује на то да су деца од малих ногу васпитавана тако да им се нешто поверава о чему би требало да се брину, односно да имају неку врсту обавезе.

Такође конак је богат збирком различитих предмета примењене уметности. Од есцајага, посуђа и порцелана па до различитих одевних предмета. Различити раскошни предмети, (намештаја, посуђа, порцелана) изложени су у салонима, како би указали на друштвени статус породице.

Када је реч о одевању у главном је заступљен оријентални начин одевања. Можемо приметити да је европска мода брзо прихваћена међу припадницима српског грађанског слоја, али је присуство традиционалног, оријенталног облачења није изостајало. Као на пример *либаде (горњи део женске грађанске ношње са широким рукавима, украшен златним везом), незаобилазан је део женске грађанске ношње и тепелук*(оглавље). У кући жене су у главном носиле нануле. *Долама је горњи део мушке ношње, сличан капуту...

Конак кнегиње Љубице, као амбијентална целина, јасно приказује и дочарава културу и живот Београда 19. века.

Аутор текста и фотографија: Марко Мрдовић ИЛТ
Портрет кнеза Михаила израдила Милица Марковић ИЛТ

Литература:
<http://www.mgb.org.rs/#>
<https://belgrade-beat.rs/>

Лидија Жупанић Шуица, Ликовна култура, (учбеник за трећи разред гимназије друштвено језичког смера и специјализовано-филолошка одељења)

Велики
српски 19. век
Ренесанса
српске културе

Текст и фотографије: Марко Мрдовић ПУЛТ

Турска инвазија је у 15. веку зауставила културни развој Србије. Србија је постала турска провинција, која је због вишевековне окупације убрзано заостајала. Сам народ је постао изолован од света и развијао се у патријархално сеоско друштво. Без обзира на то, Срби су у некој мери успели да очувају свој верски и национални идентитет. У томе су важну улогу имали српски средњовековни манастири.

Стање се у великој мери није мењало све до 19. века, до великог и бурног периода. Деветнаести век нарочито је значајан за све „повлашћене“ народе широм Европе јер управо тада долази до ширења таласа, буђења националне свести. Српска револуција је била национално-друштвена обнова и поставила је темеље за развој српске културе. Обнова независности значила је и стварање модерне српске државе по узору на европске. Тако је Србија, после стицања независности, од заостале турске провинције, преко вазалне кнежевине постала савремена грађанска монархија. Срби који су живели на простору Хабзбуршке монархије били су просперитетнији. Зато је на развој друштва и на културни препород највећи допринос давало српско грађанство у Војводини. Обнова културе значи обновити дух народа. Циљ је био повезати српску културу са европском. У ослобођеној земљи Доситеј Обрадовић, (високообразовани просветитељ и министар просвете) истакао се као веома важна личност јер је радио на организовању и развоју просвете и школа у Србији. Године 1805. основан је „Правитељствујушчи совјет сербски“, који је био један од централних органа власти у Устаничкој Србији и постајале су тежње да Совјет донекле ограничи Карађорђеву власт. Први председник совјета био је прота Матеја Ненадовић. Уз Доситеја, Вук Караџић се постарао за очување српске традиције и народног језика, као и за реформу књижевног језика. За основу књижевног језика узео је народни, говорни језик по принципу „пиши као што говориш, читај као што је написано“. За потребе државе и ради образовања будућих чиновника у Београду је 1808. године основана Велика школа. Иако је земља била у фази

ослобођења, у културном погледу осетио се напредак. Рад на просвећивању имао је за циљ уклањање заосталости прошлог периода. Поред тога водећу улогу је требало да преузме грађанство које би прихватило либералне идеје Европе и радило на одбацавању укоренењеног сеоског патријархалног друштва. Тако да је српско село претрпело велике промене због процеса настајања грађанског друштва. Поред отварања школа и оснивања институција обнављају се, али и подижу цркве и манастири, основана је и Богословија 1810, Хатишерифом из 1830. проглашена је слобода просвете. У Крагујевцу је 1833. основана петоразредна гимназија. У истом граду књижевник Јоаким Вујић основао је „Књажевско-србски театар“, прво позориште у Србији. Штампарија „Србске новине“ основана је 1831. године у Београду, које су до тада излазиле у Бечу. Оснивање Матице српске 1826. у Пешти било је од великог значаја за Србе у Угарској. Такође појављују се часописи и листови („Србске народне новине“, „Србски народни лист“, „Даница“, „Подунавка“, „Бачка вила“, „Голубица“ и многи други). Са закашњењем за осталим деловима Европе, развија се и књижевност и то под утицајем псеудокласицизма. Познати писци и поетичари тог времена били су Лукијан Мушицки, Јоаким Вујић, Милован Видаковић и Сима Милутиновић Сарајлија. Крај прве половине 19. века у уметности, посебно на пољу књижевности обележио је период романтизма. Тада се јавља култ национализма и надахнуће се тражи у домаћим изворима, у духу прошлости и народне поезије. Јачао је француски, а сепедесетих година и руски утицај у књижевности. Година 1848. је револуционарна година у Европи која је захватила и српске омладинске покрете попут „Дружине младежи српске“, која је у духу романтизма развијала револуционарне погледе. Ђура Даничић је 1847. као професор Велике школе написао студију „Рат за српски језик и правопис“ у којој говори о Вуковој реформи. Песник Бранко Радичевић у својим делима је примењивао народни језик и објавио је збирку „Песме“ 1847. године. Вукову реформу подржавало је Друштво

српске словесности. Вукова реформа језика призната је тек 1868. када је народни језик признат као званични. У књижевности овог раздобља познати писци били су: Љубомир Ненадовић, Јован Илић, Богобај Атанацковић, Јован Стерија Поповић... Црногорски владика Петар II Петровић Његош написао је маестрално дело „Горски вијенац“ у коме је описана национална борба српског народа против освајача. Министар унутрашњих дела Илија Гарашанин је 1844. написао „Програм спољашње и националне политике Србије“ под називом „Начертаније“. У другој половини 19. века српско друштво је доживело процват у привредном, друштвеном и културном смислу. Друштвени напредак огледао се у томе што се уставобранитељски режим залагао за укидање апсолутизма. Од седамдесетих година 19. века забележен је пораст градског становништва. Градови се развијају како у привредном, тако и у архитектонском смислу. Велики напредак забележен је у Београду. Дрastiчне архитектонске промене учиниле су да варош постепено добија европски изглед. Године 1867. Емилијан Јосимовић, први српски урбаниста, израдио је урбанистички план Београда којим су регулисане улице, а како би се одбацио оријентални стил порушена је већина турских кућа и објеката. Такође Београд постаје центар српске културе, узимајући предност „Српској Атини“, како се називао Нови Сад. Народни музеј у Београду, најстарија је музејска установа у Србији, основан је под именом Музеум сербски 1844, указом министра просвете Јована Стерије Поповића. Посебно место у збирци српског сликарства имају дела Димитрија Аврамовића која су 1864. поклоњена Народном музеју. На иницијативу кнеза Михаила Обреновића 1869. подигнуто је Народно позориште у Београду. Иначе образовани кнез, заљубљеник у уметност, дао је велики допринос културном препороду. Настављен је и развој просвете. Године 1863. основана је Велика школа, која је у свом саставу имала Филозофски, Правни и Технички факултет. Велика школа је 1896. године реорганизована, припремајући се за претварање у универзитет. Ђура Јакшић и Јован Јовановић Змај неговали су лирику

и постали су најизразитије личности српске књижевности. Поред тога што је био песник романтизма, Ђура Јакшић је био и један од најзначајнијих српских сликара 19. века. Нове идеје и преокрет у културном животу донео је Светозар Марковић, који је био под утицајем руских мислилаца. Он је створио темељ савременим реалистичким романима, у којима се тржи приказивање друштвених слојева и народног живота са социјалним елементима. У реалистичкој књижевности, истичу се Милован Глишић, Јанко Веселиновић, Лаза Лазаревић, Светолик Ранковић, Стеван Сремац, Радоје Домановић, Симо Матавуљ и Иво Ђипико. Док је поезију осамдесетих година 19. века обележио Војислав Илић. Националне историјске теме, типичне за овај период биле су прихваћене и у сликарству. Као реалисти своје сликарско дело су заокружили: Урош Предић, Паја Јовановић, Ђорђе Крстић и сликарка Катарина Ивановић, која је била ванредни члан српског ученог друштва. Иако патријархално, српско друштво је полако мењало укоренењени однос према женама. Наставни програми у мушким и женским школама су изједначени 1871. године. Катарина Миловук, управитељ Више женске школе у Београду, основала је Српско женско друштво, које је покренуло свој лист „Домаћица“. Средиште културног и научног напретка Србије постала је Српска краљевска академија која је основана 1886, а за првог председника изабран је биолог Јосиф Панчић. Часописи „Отаџбина“ и „Дело“ извршили су велики утицај на развој културног живота. Србија је крајем 19. века извојевала јак привредни, друштвени и културни напредак, у науци и просвети, а само друштво је добило облик модерног друштва. Земља се саобраћајно повезала са Европом, изградњом железнице. Српска привреда је напредовала и улазила у фазу индустријализације. Тако да је после дугог и напорног историјског процеса, Србија у наредни век коначно ушла као савремена али не и у потпуности као развијена европска држава.

Литература

Димитрије Ђорђевић, „Историја модерне Србије (1800–1918)“;
Иван М. Бецић, „Историја за II разред средњих стручних школа“;
<https://sr.wikipedia.org>;

Поглед на свет кроз сочива импресионизма

Мислим да из свега може да се извуче нека поука, неки компас или мапа која ће нам помоћи да се боље и лакше оријентишемо кроз живот. Некада ћемо на најкорисније лекције наићи на на изглед неочекиваним местима, а ја сам током учења о импресионизму научила и доста тога о животу.

У уметничком свету је некада врло лако осетити се као да одскачеш, те сам се и ја врло често осећала као да не припадам тамо, мислећи да нисам довољно добра. Непрестано сам се преиспитивала и питала хоћу ли икада моћи да се удаљим и погледам у свој рад и будем поносна на своја постигнућа на дуже од две секунде. Што бих дуже гледала у свој рад, то бих постајала критичнија према себи и према резултатима свога рада.

Дакле у свој тој усамљености нашла сам неко интересовање за импресионизам. У почетку је то било просто из разлога што су ми се свидјале вибрантне боје и умирујући пејзажи, али што сам више кренула да истражујем о том периоду, интересовање је постајало све интензивније. Питања су почела да навиру сама од себе: где су импресионисти налазили инспирацију; каква је то унутрашња снага која их је навела да наставе да се баве оним што воле, иако критичари тога времена нису увек били на њиховој страни и нису одобравали њихов покрет, не сматрајући их правим уметницима.

Пре импресионизма није било толико места за креативност и техника је била најбитнији аспект сваког ликовно-уметничког дела. Импресионизам је, дакле, у суштини, био сушта супротност периоду пре њега; пре импресионизма сликари су углавном сликали у затвореном простору, већином у студијама, док су импресионисти увели сликање на отвореном, такође познатом и под називом „plain air” сликање.

Сликали су углавном пејзаже, радили су као фото-апарати, и трудили се да на што уверљивије дочарају атмосферу тренутка у којем се налазе, користећи

вибрантне боје и одважне потезе четкицом. На тај начин су све те пределе замрзавали у времену, преточивши их у слике и чували тако заувек. Они су попут ловаца, са четкицама и уљаним бојама, ишли у природу и ловили, то јест, хватали тренутке, које би потом преносили на платно. Као што сам већ споменула раније, у почетку импресионизам нису прихватили многи уметници, као ни многе школе тог времена, али то није спречавало импресионисте да наставе да сами организују своје изложбе и да деле своју уметност са светом. Хтели су да се боре за уметничку слободу, и самим тим се импресионизам и узима као почетак модерне уметности.

Мислим да поента тог правца не лежи само у готовој слици, већ и у самом процесу израде слике, у уживању у малим тренуцима и упијању живота онаквог какав јесте.

Можда је порука импресионизма да је у реду ако се не уклапаш у калупе које су други поставили, и да је у реду ако имаш друге идеје, зато што је смисао уметности померање граница јер једино тако растемо као уметници, и наша дела са нама.

Текст и илустрације: Марија Блечић ИТ

Монограм

Монограм је мотив који се користи као симбол или логотип. Настаје комбинавањем два или више слова који су најчешће иницијали, било особе, компаније, организације... Они су скривени свуда око нас: на новцу, одећи и другим одевним предметима, накиту, намештају и друго.

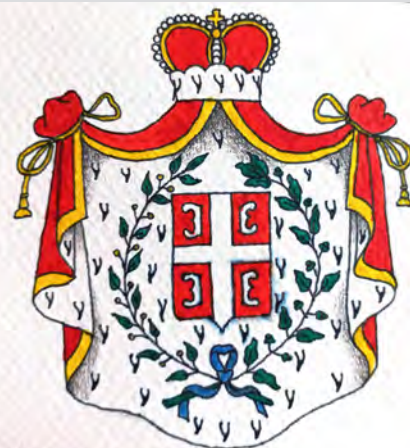
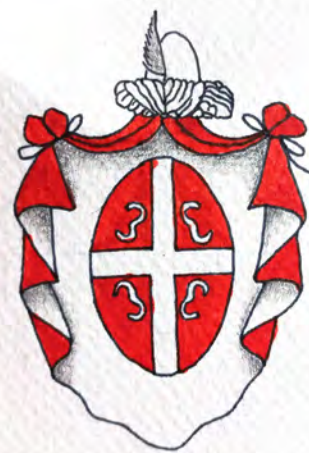
У нашој посети конаку смо се срели са прибором за ручавање Михаила Обреновића и његове супруге Јулије. На њима се налазе поред фотографија, и њихови лични монограми.

Монограми се први пут јављају на новчићима још у 350. години п.н.е. Поред тога шу су служили да се нешто обележи, они су кроз историју били и доказ високог статуса и ауторитета.

У хришћанству се јавља Христов монограм или Лабарум. Њега чине прва два слова у речи ХРИСТОС на грчком: Х (Хи) и П (Ро). Често можемо срести примере овог монограма који су модификовани тако да П има облик пастирског штапа, а Х крста. Због тих измена тај симбол се користи за означавање Христа као доброг пастира. Позната прича која је везана уз овај монограм је прича о Константину I. Био је нервозан и несигуран у своју способност да предводи војску у рат, те се молио за снагу. Када је погледао у небо, видео је овај симбол уз речи „овим побеђуј“. Посетио га је те вечери у сну само Христос, који му је рекао да свим ратницима стави тај знак на штит. И баш тако, он је победио ту битку и постао хришћанин.

Кроз историју монограме најчешће срећемо као симболе династија, владара или просто као потписе уметника. Сада, у модерном добу, су врло распрострањени, поготово у облику логотипа познатих брендова или компанија.

Текст: Дејана Хинић IIIГ
Радови: Јана Стошић IIIГ

Нина и Татјана

Реците нам нешто о себи. Где сте рођене, када сте завршиле Дизајнерску, када сте уписале факултет и код кога у класи; испричајете нам нешто о самосталним и групним изложбама, наградама, пројектима...

Нина: Рођена сам у Зрењанину, 1994. године. Школу за дизајн завршила сам 2013. године. Те исте године уписаласам Факултет ликовних уметности у Београду. Прве две године студирања сам била у класи професорке Симониде Рајчевић, а од треће у класи професора Добрице Бисенића, код кога сам дипломирала на основним и мастер студијама. За време студирања, у првој години, добила сам награду за цртеж ФЛУ, и на мастер академским студијама сам добила награду за слику из фонда „Мр Миодраг Јањушевић, сликар“ и награду ФЛУ за цртеж „Стеван Кнежевић“. Награда за цртеж је подразумевала одлазак у Урбино,

Италију, где сам у склопу пројекта урадила књиге цртежа. Излагала сам на бројним групним изложбама од 2015. године, а 2018. године имала сам прву самосталну изложбу у галерији „Звоно“.

Татјана: Рођена сам 25. 4. 1995. године у Београду. Факултет примењених уметности уписала сам 2014. године, смер Примењено сликарство, са највећим бројем бодова. Већ 2018. године дипломирала сам на основним студијама и уписала мастер академске студије на Факултету примењених уметности, такође смер примењено сликарство. Слобода на смеру Примењено сликарство ми је дала прилику да истражим спој илустрације и сликарства, као и да даље усавршавам рад у дигиталним медијима. Два пута сам добила награду Факултета примењених уметности из фонда Александар Томашевић за постигнут изузетан успех у школској 2016/2017. и школској 2017/2018. години.

Постигле сте сјајне резултате током студија. Како бисте описале своје школовање на ФПУ и ФЛУ? Очекивања, резултати, утисци о факултету.

Нина: Студирање на ФЛУ је оставило утисак на мене као место на ком сам схватила шта значи бити самосталан у свом раду и колико му се треба посветити. Почетак студирања је био хаотичан, пун нових познанстава, искустава, описала бих га као динамичан период сналажења у новим ситуацијама. Нисам знала шта да очекујем од факултета, професора и себе, али временом се кристалисала идеја у ком правцу желим да се креће моје стваралаштво и самим тим је било лакше одредити себи циљ и очекивања. Професори су разумели наше тежње у уметности и помагали су да се оне остваре и обликују у најбољу могућу верзију. Наравно, треба да поменем и колеге, јер смо кроз сарадњу и комуникацију размењивали икуства и напредовали заједно.

Татјана: Одлуком факултета проглашена сам за студента генерације Факултета примењених уметности школске 2017/2018. године. Поводом ове одлуке, заједно са Нином Пухар, студентом генерације Факултета ликовних уметности, имала сам изложбу у галерији ФЛУ. Учествовала сам на више међународних групних изложби и на фестивалима. Међу неким истакнутим су учешће на пројекту „Нестали“ 2018. и 2019. године, као и на Фестивалу студената Универзитета уметности ФЕСТИМУ, VIII Бијенале студентске графике Србије, групна изложба слика и мозаика у уметничком павиљону „Цвијета Зузорић“. Самосталну изложбу сам одржала у Art gallery “Betty Ford” и групну изложбу „Дијалози“ са мојим колегама из класе у Дому породице Павловић.

Реците нам нешто о свом раду. Где црпите идеје? Како бирате медије?

Нина: Када сам била мала увек су ме привлачиле приче о мистериозним грађевинама и археолошким налазиштима, то јест, како су оне настале и чему су служиле. Одговори на та питања не постоје и она остављају једну празнину која представља

широко поље инспирације, где наступа лично и интуиција.

Области које мој уметнички рад покрива се базирају на истраживању имагинације и снова. Наш ум доживљава и стварно и нестварно као реално и то је заједничко за ове две супротности. Из овог доживљаја се рађају идеје које разрађујем у конкретније облике где настављам да конструишем амбијенте и просторе. Кад дефинишем идеју, бирам материјал који ће најбоље приказати атмосферу коју желим да пренесем, било да је реч о цртежу, слици или инсталацији. Кроз одабир медија сама идеја је примарна. Материјализација је у секундарном плану, али никад није занемарена. Трудим се да у одабиру материјала, када је реч о инсталацијама будем иновативна и не устручавам се да користим најразличитије предмете који би ме довели до решења. Кад имам прецизну замисао, окренем се реалном сликарству, али волим и да експериментишем кроз апстрактни приступ са самим формама и бојама.

Татјана: Дипломирала сам на мастер студијама на Факулту примењених уметности, са мастер радом „Митологија у поп култури“ 2019. године. Фокус мојих радова и извор моје инспирације је претежно поп култура Јапана, манга стрипови, анимирани филмови и видео-игре са којима комбинујем тематику словенске митологије. Тежим да ухватим фину естетику илустрације традиционалног и модерног Јапана и спојим је са европским и западним сликарством, креирајући свој аутентичан стил. Једнако се посвећујем радовима у свим техникама, како традиционалним тако и дигиталним. Највише пажње придајем цртежу и линији, које онда претварам у слику. Сlike радим у техници уље на платну или дасци, али врло радо је комбинујем и са другим техникама.

Како се сећате Дизајнерске?

Нина: Током школовања у дизајнерској схватила сам да ћу се бавити уметношћу и свакако да ми је остала у лепом сећању. Јединствено је место у ком сам била окружена ђацима који деле слична интересовања, желе да напредују и креативни су. Веома ми је драго што се баш те године кад сам уписивала Школу за дизајн отворио

смер ликовни техничар, јер је тај програм обухватао све сфере уметности које сам ја желела да научим. Професори су сваку нову област успели да нам приближе и да нам помогну да је савладамо са разумевањем, успевали су да извуку најбоље из нас. Чак и сама локација школе ми је била драга, деловала је скривено и у потпуности се разликовала од осталих средњих школа.

Татјана: Школу за дизајн, Образовни профил ликовни техничар, завршила сам 2014. године. Школе се сећам по најбољим и најлепшим тренуцима. Када ми је свет уметности још увек био непознат, и када је свака мала информација од професора мени значила велики скок у раду. Смер ликовни техничар пружио ми је свеобухватно знање, како у области традиционалне уметности, тако и уметности нових медија. Сваки ученик има могућност да развије свој индивидуални стил. Тако нешто сам тражила и када сам бирала факултет. На сваком задатку на факултету присећала сам се свега што сам научила у средњој школи. Дизајнерска ми је дала огромну основу за даље усавањавање на факултету.

Какви су вам планови за будућност?

Нина: Конкретан план не постоји, али постоји жеља и потреба да наставим да се бавим уметношћу, напредујем и истражим све њене области које ме интересују. Размишљајем о томе да се запослим у просвети

и да стечено знање пренесем на млађе генерације.

Татјана: Посебно се желим посветити дигиталном сликарству, јер могућности дигиталног платна су неограничене колико и могућности правог платна. Радила сам анимацију, посебно за пројекат „Нестали“. Моје анимације „Frozen Tears“ и „In the Shadows of Concrete“ приказане су премијерно на изложби „Нестали“ у Филмској галерији Културног центра Београда.

Шта бисте поручиле младим уметницима?

Нина: Трудите се, вредно радите, увек дајте свој максимум, истрајте у томе што волите. Ликовни рад говори о вама, види се кад „изгурате до краја“ идеју коју сте хтели да пренесете. Испробајвајте различите медије, чак и оне који вам се чине да су незамисливи, јер на тај начин ширите видике.

Татјана: Требало би да прате своје жеље и снове, да упишу школу коју желе, јер нема користи од било које школе ако смо ми незадовољни. Први корак је одредити се за позив уметника, одлука коју морамо живети сваки дан, а онда изборити се за свој стил и име у уметничком свету. Бити проглашен за студента генерације ми је дало потврду да се мој дугогодишњи труд и рад исплатио и да га је неко приметио.

Бивше ученице интервјуисала Кристина Ристић
Фотографије доставиле Нина Пухар и Татјана Гаца

Моделовање и вајање

Радови су израђени на часовима Моделовања и вајања. Презентацију радова можете погледати на Инстаграму.

Предметни наставник и уредник Инстаграм странице: Љиљана Гранић Палфи

Петра Жагар: Око за око, зуб за зуб

Idioms story

Once upon a time lived a lonely shrimp. He was infected by *Scutariella japonica* (the shrimp parasite). He couldn't reproduce anymore and his wife abandoned him.

He figured he couldn't cry over spilt milk so he decided to become an eunuch and live a happy life, but during his stay at a local shrimp harem, baby parasites got into the soil and infected every shrimp in that harem. The shrimp felt ashamed and, even though no one knew he brought the parasite into the harem, he had to eat humble pie and confess. Everybody was mad at him but he had bigger fish to fry so he just left. Everybody thought that the shrimp was cool as a cucumber and that he didn't care at all about what he did. But the truth was that the shrimp had to bring home the bacon, so he went to the mountain of shrimp god's to look for the cure. He could never cut the mustard in sports so he quickly got tired and took a nap under a coral. Once he woke up he found some ugly mold in front of him. It spoke to him: "With this you will purify the sea of the disgusting parasite that you brought upon it."

He was so happy that he started kissing and hugging every shrimp he would come across. Then he ate the mold hoping everything will go back to normal. The mold didn't work and they all died. Moral of the story : don't count your chickens before they're hatched.

T.S.

Милица Велић: Друштвене игре

I made up with my mom!

After that blazing row yesterday, i feel like i need to talk to my mother face to face. We've had our ups and downs, I'm sure she'll accept my apology.

Two hours later:

How can she be so stubborn! She can pick and choose any cereal she wants but she wants mine! It's limited edition! I wish i could get on with her but she's just too narrow-minded! Can she think about my feelings for once? Shouldn't she put the needs of her own child ahead of her own? She needs to at least try to see things eye to eye with me! I want to talk to her again but i know it'll just turn in another argument.

An hour later:

I was so stupid! My mother wasn't so evil after all! She is actually broad-minded, she was thinking about me. She didn't want me to fall in love with food so i can still do fasting and eventually become a sublime brahman. But, i still want to eat those cereals sometime so we both had to give and take. She let me eat my cereal once a month if I clean the house that day. I am happy I made up with my mom!

T.S.

Александра Златков, графитна оловка

Ања Котур: туш

05. La mano de Dios

Субота је резервисана,
А уздасима и молитвама чак и капарисана,
За поетске вечери, за позоришта,
Камерне саставе или ауторска вођења.
Ваљда се у суботу сконцентрише сав смисао битисања,
Крунисан јаловом узвишеношћу.
Тако су недељи уступљене све бесциљности,
Као наслеђене ципеле млађој сестри,
Неамбициозности и ларпурлартизми,
Који постају и правила и пушке ове игре,
Игре која постоји само ради постојања.
Давне фасцинације комшијским фудбалом,
Фудбалом без сна или идеје.

Љуљашке умукну пред тим свечаним тренутком
Када се, ваљда, сва мушкост универзума
Скупи на тих шест стотина квадрата,
Читав свет сведе се на тих седам зграда
Око испуцалог терена.

И само за то недеље и постоје,
Бог одмара искључиво неђељом поподне,
И тада судбина постаје дело више аутора:
Изнад мене, на тераси, комшиница чита из кафе,
А ја из облика подеротина твојих колена.

Пољуби ме,
Док не измисле обичаје.
Док не уведу традиције,
Пољуби ме
Док не измисле судбину.
Док цариници још спавају,
Дај да прошверцујемо ове дане -
Ово је још Време на које нико не може да ти удари порез,
Сати који не улазе у рачунице старења.

Овде сваке недеље у полувременима
Дечаци постају мушкарци,
С оном гипкошћу неба, које је још светло и румено
Када приметимо да се толико смркло да не видимо лопту.
Вечити Пруденсијеви петлићи,
Осуђени на увек исту драму

Без заплета, кулминације или перипетије -
Само увод и расплет,
Јер игра која дозвољава да у њој свако побеђује
Мора бити играна од већ подразумеваних губитника.
Компромиси су једина градивна именица у твојем речнику,
Па уместо дипломе свуда носиш политикин забавник,
Да њиме растерујеш муве и осе са започетих брескви,
Које једва имају рупе, величине дечијих зубића, у образима.

Осмехом моћника на лицу старца,
Као тек првом чашом кашастог вина
Што се сатима греје на сунцу,
Убеђујеш ме како није нимало тешко бити рођен.
Вештина је уверљиво обећати себи
Да поједнако није тешко бити жив -
Да је симпатично колико и застрашујуће,

Добродошло колико и неочекивано.
Да домине нису само игра на срећу,
А да је разазнавање парфема,
На кожама слеplеним на клупицама,
Урођени дар неких будућих алхемичара.

А клупице -
Трибине, столице, степенице, ограда
-Клупице.
То је једино место на свету где вам је дозвољено
Да сасвим војерски посматрате све перверзије живота,
Док се свлачи у мелодрами
И у радости умире пред вашим ногама.
Само ту нико не морате да се оправдавате,
Очима скупљајући чепове пивских флаша са лепљивог бетона,
Погледом довршавајући прерано осамостаљене пикавце.

Направите мало места за свеце да се сместе
И попуне остала празна места у публици.
Али оставите и још по једну карту

За мршаве супруге или дебеле старице,
Кад једном у години извуку старе кутије за ципеле,
Из њих сва љубавна писма неких
Давно заборављених љубавника.

Како само вешто баратају својом женственошћу,
У свим агрегатним стањима,
Женственошћу замрзнутом или магловитом, једва приметном,
Док простиру избељене тканине вечито прљавог веша -
Као туристичке брошуре за непланиране излете
Са водичима чије језике не разумете.

Али шта вреди и да разумете,
Када свачији јецаји губе смисао
У бесконачном ођеку између зграда -
Од улаза до улаза, играча до играча,
Добацују се твојим псовкама,
Твоје речи нико не нису потребне.
Осим излапелим продавцима
На скупим летњим вашарима.
Они су вешти да продају било шта,

Чак и када оператер каже да су све линије заузете,
Бесконачно зујање интерфона увек биће слободно.
Само немој говорити више од онога
Што стаје у облак стрица, у облак прашине,
Јер и сунце крије тајне од бога:
Неће да каже, али жели да се повери,

Јер у супротном ће се,
Као жуманце кроз дебитантске прсте,
Разбити о ивичњак и разлити по мушемама,
По већ соком натоplеним албумима за сличице...
Збогом идоли!

Прахером по прстима уводимо нове обичаје:
Недељом поподне, кришом у процепу времена,
Богу и читавом свету иза леђа,
Тек стасала женска духовитост куца
-уважени...

Ангелина Пајковић, ИТ

Сандра Васојевић, ИТ

Teorija forme

Теорија форме је основна научна дисциплина примењених и ликовних уметности која се егзактним методама геометрије и оптике бави проучавањем карактеристика ликовног дела.

Са геометријског аспекта теорија форме полази од тачке и долази до облика, а са аспекта оптике полази од таласне природе светлости и долази до пуног колорита дела.

Теорија форме, као важан предмет у процесу ликовног образовања и васпитања младих уметника и дизајнера, пружа могућност да се ствари сагледају на нов и другачији начин. Примена законитости и ликовних начела теорије форме помаже ученицима да са разумевањем креирају квалитетна ликовна и графичка решења, као и да разумеју и анализирају уметничка дела других аутора.

Фотографије: школска изложба
Текст: Ивана Поповић, наставник

Ученик Урош Дамњановић (4Т)
дизајнирао је торбице, према задатку на
тему емоција, који је добио на предмету
Психологија.

Бочице са сликама од разнобојног песка

На североистоку Бразила, у регионима Рио Гранде до Норћи и Сеара, постоје дине и песковите стене богате солима и минералима. Комплекс пећина Грута дас Ареиас из Лагоиња, региона Сао Паула, је такође богата разнобојним песком.

Песак је смеша различитих честица: минералних стена, корала, вулканских остатака, које га тонирају у разнолике и врло изразите боје. Расположивост природно шареног песка створило је у Бразилу јединствену бразилску форму уметности бочица са разнобојним песком.

Било би погрешно рећи да се ова техника назива сликањем јер се њом не осликавају боце, већ се слој по слој песка наноси у боцу, а убацивањем штапића бамбуса, кокоса или трске у њу, обликује се, и на крају компресује и затвара. Позамашни део песка који се у овом раду користи је природно обојен, сем зеленог и плавог, који се производи од белог песка уз додаток боја. Иако је овај занат познат под именом „боце са разнобојним песком“, у њиховој се производњи користе и друге посуде као што су чашице, шоље и разне друге форме и облици стаклених посуда, под условом да су израђене од провидног стакла, како би се боје песка верно приказале.

У Бразилу се овим занатом баве људи претежно на североистоку и он је познат под неколико назива – силикографија, церикографија, ареногравура или чак сиклогравура. У региону Сеара многе занатлије производњом и продајом ових комада зарађују за живот. Уметници ову технику преносе са генерације на генерацију и, уз неке изузетке, дезени слика на њима прате традиционалне обрасце сцена на плажи, палми, идеализованог сеоског амбијента или ликова из народног предања.

О томе како је занат настао постоје неколико прича. Једна каже да је све кренуло када су Мануел Ђи Жезус до Насименто и његова супруга Мариада Консеисаон 1918. године саградили кућу на Моро до Тибау, где су почели да живе са својом децом. Њихова ћерка Белиса волела је да се игра по брдима са осталом децом и била је очарана призором, видевши колико разнобојног песка постоји на том месту. Године 1921, у игри са сестром, досетила се се бочице могу напунити песком. Прве боце су биле напуњене обојеним песком по паралелним тракама. Франциска Матиас је 1924. године такође дошла до исте идеје, када је видела разнобојан песак измешан поплавом. Временом је за овај занат порасло интересовање, а и квалитет материјала је побољшан његовим сушењем и просејавањем у памучним врећама или жичаним ситима како би им се побољшао пластични ефекат.

На плажи Мајорландија, у региону Сеара, госпођа Жоана Карнеиро педесетих година двадесетог века пунила је боце разнобојним песком. Приликом пуњења распоређивала их је у кружне облике са размацима од по два центиметра. Литарска боца, коју је пунила непосредно пре завршетка, изврнула се једном приликом и случајно направила цртеж који је у очима њеног сина изгледао као пејзаж. Њен син, Антонио Едуардо Карнеиро је тим призором био одушевљен и сам је у току својих студија уметности постао познат као „Тоињо да Ареиа Колорда“ по својој вештини осликавања песком. Први је почео да ствара нефиксиране слике-пејзаже у боцама, коришћењем разнобојног песка.

Још су неки уметници својим занатом привукли пажњу, међу њима су Јозефина Фонсека, Франциска Хенрике, Назаро Цилвино, Франциска Матиас и Алис Робоусас.

Ова је уметност стара, и типична не само за Бразил, већ и за Блиски исток. У 19. веку је чак и у Сједињеним Америчким Државама глумонем уметник Андре Клеменс постао познат по овом занату стварања нефиксираних слика коришћењем разнобојног песка, компресованог унутар стаклених боца, песка кога је сакупљао на обалама реке Мисисипи. Теме његових цртежа су биле једрилице, биљке, животиње, портрети и сентиментални стихови. Његов рад је изложен на сајму у Сент Луису, а временом су постали вредни антиквитети у музејима који су се на аукцијама продавали за хиљаде долара.

Туристима је у Бразилу ово један од омиљених сувенира са којим се враћају кући, и њихова цена зависи од величини боце и од сложености цртежа на њима, од два до петсто евра. Могу бити и леп поклон, а ко зна, можда једног дана постану и антиквитет.

Андреа Давидовић Марото ILT

„Фантом из опере“

Значај костима у позоришним представама

За позориште може се рећи да обухвата најшири спектар различитих типова уметности, састављених у једну целину – у позоришну представу, и то од израде текста, сценографије, костима, музике до глуме.. У само једну представу улаже се велика количина знања. Сви ти аспекти користе се како би се исказала нека порука или осећање публици. Један од елемената који веома често неприметно утиче на гледаоце јесте костимографија.

Гледајући мјузикл „Фантом из опере“ у Позоришту на Теразијама, имали смо могућност да доживимо емоције који костими могу приказати. Ова невероватна одела урадила је Татјана Радишић. Кроз примере костима ове представе лако је објаснити улогу костима генерално.

Одећа неког лика првобитно зависи од типа представе, као и временског периода у коме се радња одиграва. Ако говоримо о историјској драми, онда је костимографија прилагођена том временском периоду. Међутим, позориште због могућности завањања публике да поверује у немогуће, омогућава и излазак из зоне историјске тачности. „Фантом из опере“ је савршен пример за оба случаја, с обзиром да се костимографија налази на граници између ова два спектра. Чињеница да се радња догађа крајем 19. века може се видети на примеру мушких ликова, који носе генерално историјски тачне костиме. Код женских ликова ситуација је мало другачија, будући да се користе боје, текстуре и силуете из модерног доба не би ли се окарактерисали ликови. Ова разлика се избалансира додавањем различитих детаља: обућа жена, фризура, у неким случајевима силуете су историјски веродостојне, док с друге стране фризура мушкараца су модернизоване.

Тешко је говорити о историјској тачности костима „Фантома из опере“ због тона мјузикла. Радња се одиграва у позоришту у коме се ликови или припремају за опере или играју те опере. Због тога ликови најчешће ни не носе костиме из 19. века. С обзиром да је то начин на који је конструисан, овај мјузикл омогућава и

Аутор текста и
илустрације „Кристин“:
Ирина Росић ИЛТ

историјску нетачност зарад приказивања правог духа позоришта.

Како бисмо у потпуности разумели ликове неког дела и какву поруку њихови поступци доносе, потребно је добро окарактерисати их. За тако нешто није довољно приказати њихове особине и дела, већ треба и физички изглед да утиче на начин на који посматрамо ликове. У „Фантому из опере“ ово је савршено приказано контрастом између Кристин и Фантома (два главна лика). У сцени када Фантом доводи Кристин у његов свет иза огледала, Кристин је обучена у белу спаваћницу са лепршавин рукавима и отвореним деколтеом. С друге стране Фантом је обучен у скроз црно, једини простор где се види његова кожа јесте делимично на лицу. Овде се уочавају њихове разлике: Кристин је млада, радознала девојка, која је отворена према свима, чак и незнанцима, може се рећи да је и неискусна. Фантом је сушта супротност – због животних ситуација кроз које је прошао, он је затворен у себе, не дозвољава никоме да допре до њега... У контексту песме Кристин у таквом костиму представља „анђела музике“ Фантома, те га и спасава.

Костимографија се паметно може искористити и за приказ ситуације. То се јако лако може урадити уз помоћ боја. Најчешће то су мењање боја светла у односу на радњу: плава су ако је неки тужан моменат, црвена ако је велика напетост, топлих боја ако је неки срећан тренутак... У „Фантому из опере“ поред црвених светала користе се и различите боје костима како би се приказала опасност ситуације. У песми „Маскенбал“, која је почетна тачка другог, чина глумци из позоришта припремили су маскенбал, како би прославили успешну годину. На том балу костими су белих, крем, златних и релативно топлих боја кроз које се показује луксуз и богатство глумаца. Међутим, ову забаву зауставља Фантом, који за разлику од осталих ликова у овом тренутку носи црвено-црни костим. Овај контраст и разлика у бојама дочарава публици страх и тензију при доласку Фантома.

